

ASSUR

SEPT. 2000

BVVO

KERNCIJFERS EN VOORNAAMSTE RESULTATEN VAN DE BELGISCHE VERZEKERING IN 1999

1. Inleiding

2. Incasso's

2.1 Reële groei en penetratiegraad

2.2 Niet-levensverzekeringen

2.3 Levensverzekeringen

3. Technische voorzieningen en beleggingen

3.1 Analyse van de technische voorzieningen

3.2 Analyse van de beleggingen

3.3 Financiële opbrengsten en rendement van de beleggingen

3.4 Gemiddelde aan de technische voorzieningen toegekende rendementen

4. Commissielonen en kosten

4.1 Beheers- en administratiekosten

4.2 Commissielonen

4.3 Alle kosten en commissielonen

5. Rendabiliteit

5.1 Synthese van de resultatenrekeningen

5.2 Ontwikkeling van de rendabiliteit van het eigen vermogen

5.3 Ontwikkeling van de belangrijkste technisch-financiële resultaten

6. Belangrijkste technisch-financiële resultaten

6.1 Leven

6.2 Arbeidsongevallen Wet van 1971

6.3 BOAR

7. Analyse van de belangrijkste BOAR-takken

STATISTIECHEREKES

EEN STRALENDE TOEKOMST?

De twee vorige edities van het speciale statistische nummer van Assurinfo kregen bijzonder veel aandacht.

De BVVO mocht er dan ook terecht trots op zijn de volledige cijfers over de verzekeringsactiviteit in België verschillende maanden eerder te kunnen publiceren dan wat vroeger de traditie was, toen ze pas in februari, d.w.z. ruim vijftien maanden na het sluiten van het boekjaar, bekendgemaakt werden. De draagtijd duurt nu nog maar negen maanden, wat we maar „menselijker” zullen noemen.

In dat streven naar meer openheid en transparantie diende de BVVO zowel in 1998 als in 1999 verslag uit te brengen over atypische boekjaren. De eerste keer had zij het over een „annus mirabilis”, gelet op een recordresultaat dat was opgepept door meerwaarden die waren verkregen in de context van de herschikking van participaties die verzekeraars al heel lang bezaten in Belgische *blue chips*, naar gelang van hun integratie in hertekende groepen. Verleden jaar kon de BVVO aan een tweede golf van meerwaarden de uitzonderlijke gegevens toevoegen van de verkoop van verzekeringscontracten tegen de gewaarborgde rentevoet van 4,75%, die massaal waren aangegaan in het vooruitzicht van de herziening van de referentietarieven. 1998 zou „het jaar van de superlatieven” worden.

DE GROOTTE VAN DE TAART ...

1999 blijkt veeleer een jaar van consolidatie te zijn. De verzekering zet haar groei voort en noteert een premie-inkomen van bijna zevenhonderd miljard frank op de thuismarkt. Dat cijfer ligt ongetwijfeld nog hoger wanneer rekening wordt gehouden met de in het buitenland gesloten contracten. Opnieuw overschrijdt de groei van deze bedrijfstak die van het BBP, wat haar toenemend aandeel in de economie van het land onderstreept. Het boekhoudkundig resultaat neemt daarentegen af, aangezien het niet meer de pieken van 1998 haalt, maar 82,6 miljard frank bedraagt, d.i. de op een na beste historische prestatie.

Achter dat algemene beeld gaan opnieuw erg verschillende ontwikkelingen schuil. De levensverzekering benadert de 60% van het premie-inkomen (in 1990 was dat nog geen 30%); vooral de spaarproducten van tak 23, verbonden aan steeds meer gediversifieerde beleggingsfondsen, onderscheiden zich. Qua volume overschrijdt tak 23 zelfs de markt van de producten met een gegarandeerde rentevoet en die ontwikkeling heeft een weerslag op de krachtsverhoudingen op de markt. Noch inzake BOAR-verzekeringen, noch in de groepsverzekering (of in mindere mate de arbeidsongevallenverzekering) hebben er zich de jongste jaren indrukwekkende concentratiebewegingen voorgedaan, maar wat de individuele levensverzekering betreft, hebben de vijf leidende groepen, die in 1995 samen goed waren voor een marktaandeel van 58%, nu 79% van die markt in handen. In één jaar tijd zijn er groepen die hun aandeel van de verzekeringsmarkt verdubbelen, terwijl de verschuivingen in de top-15 van de sector vroeger veel bescheidener waren. Met name de groepen

Marktaandeelen van de 15 grootste ondernemingsgroepen in 1999 (in %)					
Rang		Groep	Totaal	Niet-leven	Leven
1999	1998				
1	1	Fortis	25,0	13,4	32,9
2	2	AXA Royale Belge	13,0	18,8	9,0
3	4	KBC	10,7	8,9	11,9
4	3	Omob	10,6	9,3	11,4
5	8	DVV	5,9	2,7	8,0
6	6	ING	5,4	3,1	7,0
7	5	AGF Belgium	4,9	6,3	4,0
8	7	Winterthur	2,7	4,7	1,3
9	9	Mercator & Noordstar	2,4	4,5	1,0
10	10	Swiss Life Belgium/Zelia	2,1	0,9	3,0
11	11	Generali Belgium	1,5	2,4	0,9
12	13	Groep Zürich	1,4	2,4	0,8
13	12	P&V	1,4	2,3	0,8
14	14	Federale Verzekeringen	1,1	2,0	0,5
15	15	CGU	1,1	2,4	0,2

die van goed uitgebouwde netwerken van bankklokken gebruik hebben gemaakt om tak-23-producten te verkopen, bijten de spits af. In het algemeen gaan ook de andere erop vooruit, zij het in mindere mate.

Het is voorts logisch dat de verzekeraars meer in risicokapitaal hebben belegd: van minder dan 10% van de dekkingswaarden in 1995 tot meer dan 20% nu. Wel is het duidelijk dat de op die producten behaalde marges een stuk kleiner zijn dan bij producten met een gewaarborgde rentevoet; deze operatoren moeten dan ook in de eerste plaats volumes halen om er winst uit te puren.

... MAAR OOK DE KWALITEIT VAN DE TAART

Weinig groei op de andere markten, waar de takken die het goed doen qua groei en winst zeldzaam zijn, behalve dan de gezondheidszorgverzekering, waar meteen heel wat groepen zich trachten te profileren. Verschillende niet-levenmarkten balanceren op het slappe koord en sommige bereiken het kritieke punt. De financiële producten, die inherent zijn aan de verzekeringsactiviteit, zorgen in het algemeen voor een behoorlijk totaalresultaat, al spelen de meerwaarden daar nog een grote rol in. Het rendement van de beleggingen zonder meerwaarden bedraagt nog maar 4,7%, wat degenen die de neiging hebben om de terugkeer naar een steeds noodzakelijker technisch evenwicht tot morgen uit te stellen, ernstige zorgen zou moeten baren ... Er kan eigenlijk geen sprake van zijn om enkel en alleen op de automatische piloot het derde millennium aan te vatten!

2. INCASSO'S 1999: LEVEN GROEIT 20%

De incasso-enquête is uitgevoerd op basis van een gemeenschappelijke steekproef voor de jaren 1998 en 1999, die voor vrijwel de hele Belgische verzekeringsmarkt representatief is, met inbegrip van de niet bij de BVVO aangesloten ondernemingen en de Belgische bijkantoren van in de Europese Gemeenschap gelegen

vestigingen, die niet meer door de Controledienst voor de Verzekeringen worden gecontroleerd. Zoals de voorgaande jaren zijn de verrichtingen die in ons land via de vrije dienstverrichting worden gesloten vanuit een ander land van de Europese Economische Ruimte, niet in de enquête opgenomen.

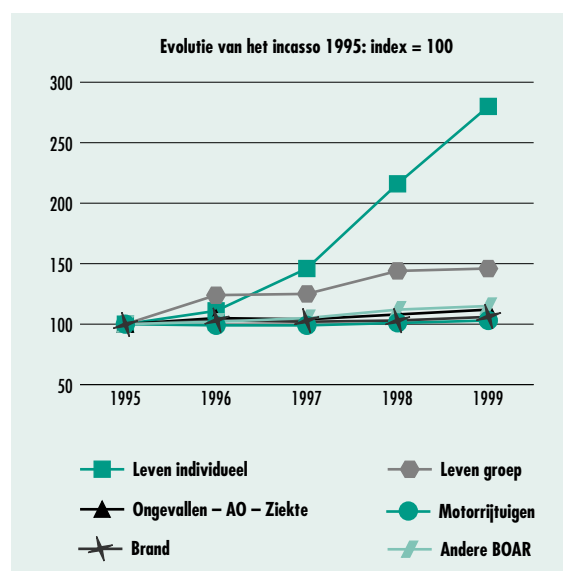
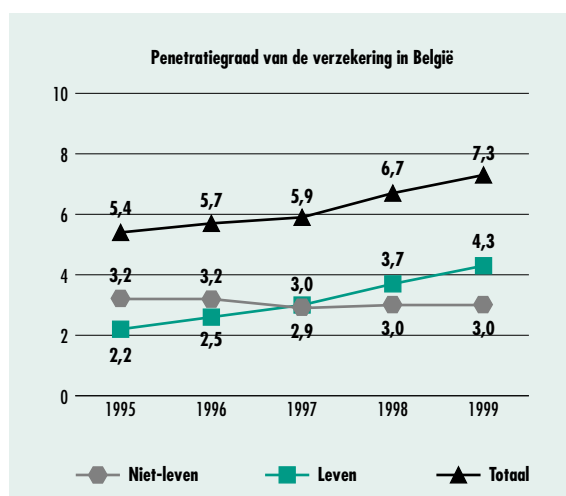
2.1 REELE GROEI EN HOGERE PENETRATIEGRAAD

In 1999 bedraagt het incasso voor het geheel van de rechtstreekse verzekeringsverrichtingen in België (dus zonder de aangenomen herververzekeringsverrichtingen en de rechtstreekse verzekeringsverrichtingen in het buitenland) 685 miljard BEF, tegenover 608 miljard BEF in 1998. In 1999 wordt dan ook een nominale groei opgetekend van 12,6%, tegenover 17,5% één jaar eerder. Gelet op de gemiddelde prijsstijging van 1,1% in 1999, komt de reële groei voor dat boekjaar uit op 11,4%, tegenover 16,4% in 1998.

De waarnemingen van de voorbije jaren worden in 1999 bevestigd; de groei van het totale premie-inkomen, die veel groter is dan die van het BBP, 2,5% in 1999, is alleen te danken aan de verrichtingen „leven” en, in het bijzonder, aan het succes van de aan beleggingsfondsen

gekoppelde producten. De penetratiegraad van de levensverzekering blijft stijgen, terwijl de penetratiegraad „niet-leven” voor het zesde opeenvolgende jaar stagneert. Die laatste beweging illustreert met name de versterkte concurrentie in dit activiteitensegment.

De penetratiegraad van de verzekering in de economie bedraagt in 1999 7,3%, tegenover 6,7% in het boekjaar 1998. De levensverzekering duwt de penetratiegraad omhoog, terwijl die wordt afgeremd door de niet-levensverzekering. De onderstaande grafiek toont duidelijk hoe de hoge vlucht van de individuele levensverzekering contrasteert met de gekortwiekte ontwikkeling van de groepsverzekering en de stagnatie van de verschillende verzekeringsgroepen niet-leven.

2.2 NIET-LEVENSVZERKERINGEN: STABILITEIT OF ANOREXIA

Niet-leven kent een nominale groei van 2,8%. Die activiteit wordt gekenmerkt door de hevige prijsconcurrentie tussen de verzekeringsondernemingen, op een markt die bijna verzadigd is, met uitzondering van de sterk groeiende tak Ziekte. Voor een meer gedetailleerde commentaar van de **BOAR-takken** verwijzen wij naar de doorlichting daarvan op p. 18 tot 24.

Het premievolume in de **arbeidsongevallenverzekering** (wet van 1971) stagneert sinds enkele jaren op 35 miljard BEF, ondanks de forse groei van de algemene loonsom als gevolg van de afnemende werkloosheid. De hevige concurrentie blijft wegen op de groei van de incasso's, wat aanleiding geeft tot een algemene daling van de premieniveaus, vooral voor de risico's „ongevallen op de woon-werkweg”.

VERRICHTINGEN	Incasso's (in miljarden BEF)		Nominale groei (%)	
	1998	1999	1998/1997	1999/1998
<i>Totaal niet-leven en leven</i>	608	685	17,5	12,7
<i>Totaal niet-leven</i>	271	279	2,3	2,8
BOAR	233	241	2,3	3,3
BA-motorrijtuigen	68	68	0,5	1,1
Allerlei risico's en Transport	165	172	2,5	4,2
<i>Andere motorrijtuigdekkingen</i>	37	40	2,8	8,1
<i>Brand en andere gelijkgestelde gevaren</i>	56	57	0,3	2,8
<i>Burg. aansprakelijkheid (behalve Motorr.)</i>	21	21	4,0	2,0
<i>Ongevallen (behalve Motorr.) en Ziekte</i>	28	31	7,7	8,1
<i>Andere allerlei en Transport</i>	22	23	4,8	4,5
Arbeidsongevallen	38	38	1,9	-0,1
Wet van 1971 (privé-sector)	35	35	2,1	-0,4
Wet van 1967 (overheidssector)	3	3	0,0	3,9

Bron: BVVO-enquêtes

2.3 LEVENSVZERKERINGEN: TAK 23 NEEMT EEN NOG HOGERE VLUCHT

Het geheel van de levensverzekeringsverrichtingen groeit in 1999 met 20,5% in nominale termen, tegenover 33,6% in 1998 en 18,1% in 1997. Het premie-inkomen voor de levensverzekering bedraagt 406 miljard BEF, d.i. 59% van het totaalincasso. De ontwikkeling van de individuele levensverzekering blijft sterk verschillen met die van de groepsverzekering.

Klassieke individuele levensverzekering: daling

Sinds 1 januari 1999 hebben de verzekeringsondernemingen de gewaarborgde technische maximumrentevoet van 4,75% teruggebracht tot een niveau tussen

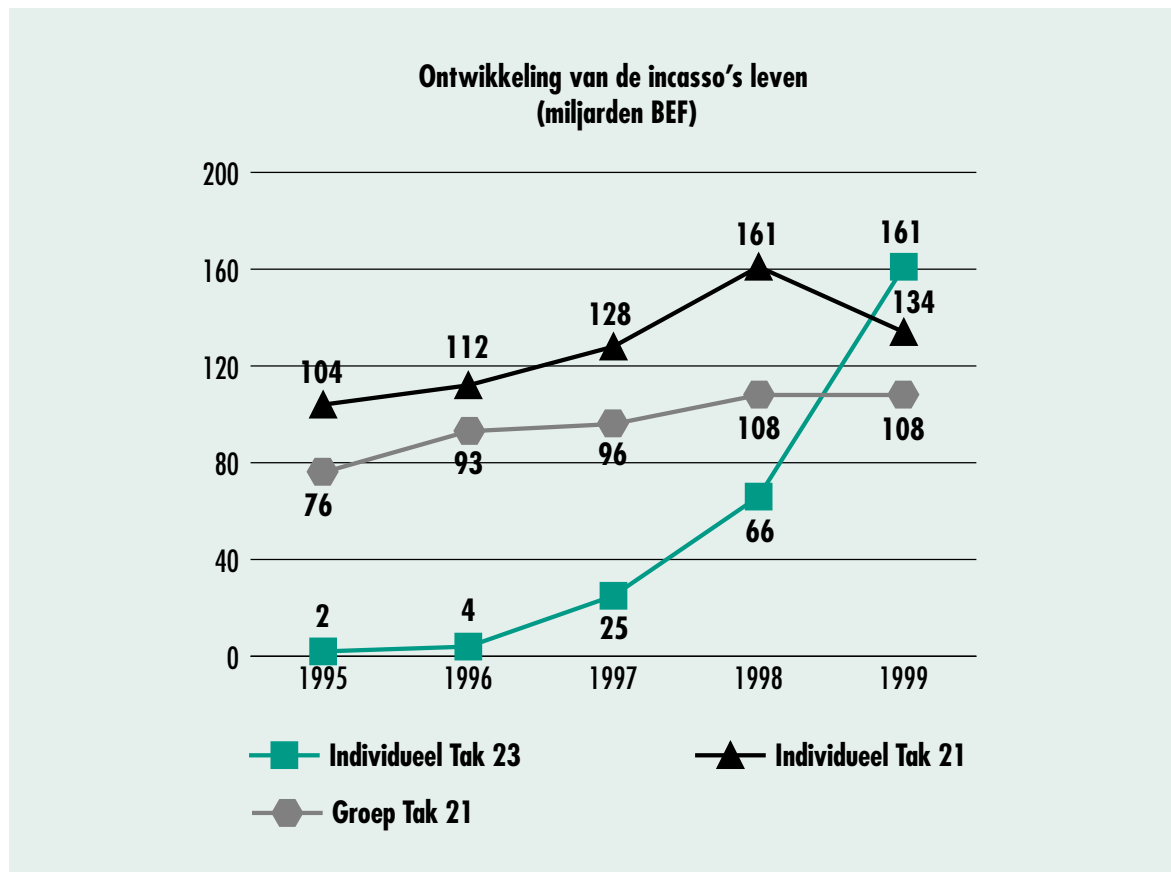
3,25% en 3,75% voor de klassieke levensverzekeringscontracten. Daardoor kent de tak een daling van 16,9% tegenover 1998, het jaar dat gekenmerkt werd door de sluiting van heel wat contracten in de vorm van koop-sommen tegen de oude rentevoet. Het incasso dat van 128 miljard BEF in 1997 gestegen was tot 161 miljard BEF in 1998, is teruggevallen tot 134 miljard BEF in 1999.

Leven individueel verbonden met beleggingsfondsen: forse groei

Dankzij de productie van nieuwe zaken zijn de incasso's van die tak toegenomen met 143%, van 66 miljard BEF in 1998 tot 161 miljard BEF in 1999. Voor het eerst

liggen die incasso's hoger dan die van de producten met een gewaarborgde rentevoet. De explosie van de producten verbonden met beleggingsfondsen is te danken aan de goede resultaten van de kapitaalmarkten en ook aan het feit dat deze producten beter bekend zijn geworden bij het publiek, doordat ze geacht worden om op termijn meer op te brengen dan de producten met een gewaarborgde rentevoet. Dat fenomeen wordt eveneens versterkt doordat de gezinnen hun spaartegoeden elders

toewijzen, vooral wanneer die producten worden gecommmercialiseerd door bemiddeling van een bankinstelling. Het succes van die producten hangt niet alleen af van de spaarneiging, die de jongste jaren iets terugloopt, maar ook van de aantrekkingskracht van andere spaarvormen: de rentevoet, het beursklimaat en het vooruitdenken van de gezinnen zijn parameters geworden waarmee de verzekeraars – en de alerte waarnemers – rekening mee moeten houden.

Leven groep: stagnering

De omzet van de groepsverzekering evolueert weinig en bedraagt in 1999 112 miljard BEF. Die tendens wordt zowel waargenomen voor de verrichtingen verbonden met beleggingsfondsen, die op de markt niet doorbreken, als voor die met een gewaarborgde rentevoet. De groei van de groepsverzekering in 1998 was vooral te danken

aan niet terugkerende verrichtingen. Ook de loonmatiging is een oorzaak van de bescheiden ontwikkeling van de groepsverzekering; de tweede pijler blijft immers opgenomen in de beschikbare maximummarge. Het effect van de daling van de actualisatievoet van 7 tot 6% op de premies kon nog niet worden nagegaan, aangezien de ondernemingen over een termijn van 8 jaar beschikken om zich daaraan aan te passen.

3. TECHNISCHE VOORZIENINGEN EN BELEGGINGEN

Voor het onderzoek van de balansen en de resultaten van de ondernemingen baseert de BVVO zich op de verrichtingen van nagenoeg alle aan het toezicht van de CDV onderworpen ondernemingen, d.w.z. de ondernemingen naar Belgisch recht en de Belgische bijkantoren van ondernemingen waarvan de zetel buiten de EER gevestigd is.

In het geheel van de verrichtingen (leven en niet-leven) zijn opgenomen:

- de rechtstreekse verzekeringsverrichtingen in België,

- de rechtstreekse verzekeringsverrichtingen in het buitenland (hetzij via een Belgisch bijkantoor in het buitenland, hetzij via vrije dienstverrichting),
- de aangenomen herverzekeringsverrichtingen.

De analyse van de balansen heeft betrekking op de belangrijkste rubriek van het passief, nl. de technische voorzieningen met afgestane herverzekering, en van het actief, nl. de beleggingen. Deze laatste omvatten immers een beduidend deel van de dekkingswaarden van de technische voorzieningen en worden zowel tegen hun boekhoudwaarde als tegen hun marktwaarde gewaardeerd.

3.1 ANALYSE VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN

De technische voorzieningen van de groep leven zijn sneller gestegen dan die van de groep niet-leven. Terwijl ze in 1995 65% uitmaakten van het totaal van de technische voorzieningen, is hun relatief aandeel eind 1999 tot 72% gestegen. De forse groei van de activiteiten leven (koopsommen in tak 21, gevolgd door de sterke stijging van de tak-23-verrichtingen), maar ook de aanvullende dotaties in het kader van de daling van de rentetarieven verklaren dit groeiverschil. In niet-leven blijven de voorzieningen voor niet-verdiende premies

hangen op ongeveer 93 miljard BEF, wat in contrast staat met de meer uitgesproken stijging van de schadevoorzieningen, die tussen eind 1995 en eind 1999 met 29% stijgen, terwijl de stijging van de overeenkomstige premies tijdens dezelfde periode beperkt bleef tot 13%. Ook wanneer de premies stagneren door toedoen van de concurrentie, moeten de verzekeraars bij een verslechtering van de schadelast immers voorrang blijven geven aan hun soliditeit.

Ontwikkeling en uitsplitsing van de technische voorzieningen (in miljarden BEF)					
Technische voorzieningen	1995	1996	1997	1998	1999
Balans	2.019	2.247	2.428	2.807	3.266
Niet-verdiende premies en lopende risico's	89	93	93	94	93
Levensverzekering	1.271	1.427	1.573	1.894	2.311
– niet gekoppeld aan een beleggingsfonds	1.261	1.410	1.526	1.767	1.968
– gekoppeld aan een beleggingsfonds	10	17	47	127	343
Schadegevallen	617	678	704	755	793
WD en ristorno's	22	25	22	20	20
Egalisatie en catastrofes	1	2	10	16	17
Andere	18	21	25	28	32
Resultatenrekening	2.019	2.247	2.428	2.807	3.266
Niet-leven	716	787	824	883	923
Leven	1.303	1.460	1.604	1.924	2.343

3.2 ANALYSE VAN DE BELEGGINGEN

De onderstaande tabellen bevestigen de trend van de afgelopen jaren, namelijk dat het relatieve gewicht van de beleggingen met variabele opbrengst in de portefeuille van de dekkingswaarden van de verzekeraars stijgt. De forse groei van de aan beleggingsfondsen gekoppelde verrichtingen, waar het relatieve aandeel van die effecten veel groter is dan voor de andere verrichtingen, alsook de daling van de rentetarieven over een lange periode verklaren deze lange beweging van het heraanwenden van de beleggingen, ten nadele van vastgoed en vastrentende effecten.

De waardering van de beleggingen «buiten tak 23» volgens de boekhoudkundige regels, doorgaans tegen de aankoopwaarde, geeft eind 1999 een volume van bijna 3.154 miljard BEF, tegenover 2.921 miljard eind 1998. Gewaardeerd tegen hun marktwaarde zijn die beleggin-

gen eind 1999 goed voor ongeveer 3.540 miljard BEF, tegenover 3.505 miljard het jaar voordien. Die zwakke groei valt te verklaren door het «wegsmelten» van een groot deel van de latente meerwaarden, die eind 1999 nog slechts 386 miljard BEF zouden bedragen, tegenover 576 miljard het jaar voordien. Dat verlies van bijna 200 miljard is te verklaren door zowel de in 1999 gerealiseerde meerwaarden als de plotse stijging van de rentevoeten sinds maart 1999.

De tak-23-beleggingen, nog steeds tegen marktwaarde, stijgen van 127 miljard BEF in 1998 tot 343 miljard in 1999.

In totaal stijgen de beleggingen, tegen marktwaarde, van 3.632 miljard BEF eind 1998 tot 3.883 miljard eind 1999.

Ontwikkeling en uitsplitsing van de beleggingen, inclusief tak-23 (in miljarden BEF)					
Balanswaarde	1995	1996	1997	1998	1999
Terreinen en gebouwen	90	90	91	92	81
Participaties	237	243	221	238	169
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	188	226	351	544	760
Obligaties en andere vastrentende effecten	1.251	1.425	1.553	1.790	2.021
Hypothecaire leningen, schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	367	395	394	392	466
TOTAAL	2.133	2.379	2.610	3.056	3.497

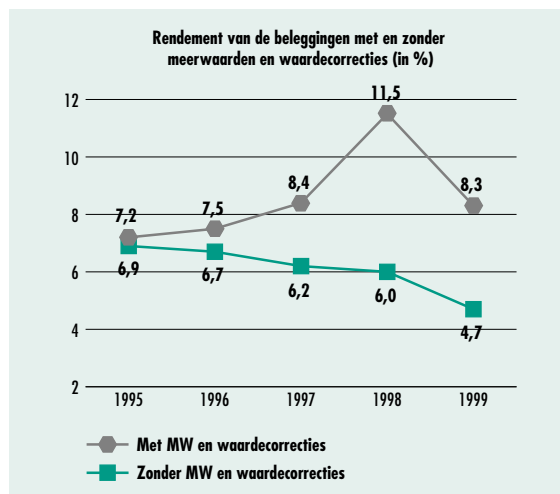
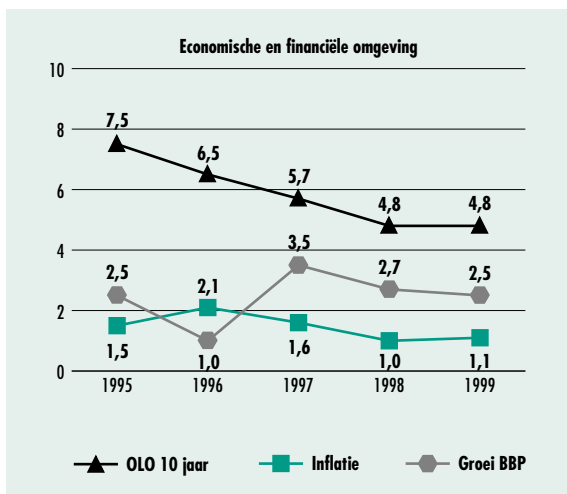
Uitsplitsing van de beleggingen op 31/12/1999	Buiten tak 23		Tak 23	
	In miljarden BEF	In %	In miljarden BEF	In %
Terreinen en gebouwen	81	2,6	0	0,0
Participaties	169	5,4	0	0,0
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	558	17,7	202	58,9
Obligaties en andere vastrentende effecten	1.995	63,3	26	7,6
Hypothecaire leningen, schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	351	11,1	115	33,5
TOTAAL	3.154	100	343	100

3.3 FINANCIËLE OPBRENGSTEN EN RENDEMENT VAN DE BELEGGINGEN

In 1999 bedroeg het gemiddelde volume van de beleggingen 3.272 miljard BEF. Met voor 270 miljard BEF aan financiële opbrengsten gedurende dat boekjaar, hebben zij een rendement van 8,3% gehaald. Zonder de netto meerwaarden en waardecorrecties bedraagt het rendement slechts 4,7%, tegenover 6% in 1998.

Het verschil tussen de rendementscurven (impact van de meerwaarden) stijgt tussen 1995 en 1998 onder invloed van zowel de daling van de nominale rentevoeten als de stijging van de beursmarkten, maar daalt vervolgens in 1999 door de herschikkingen in het financiële landschap.

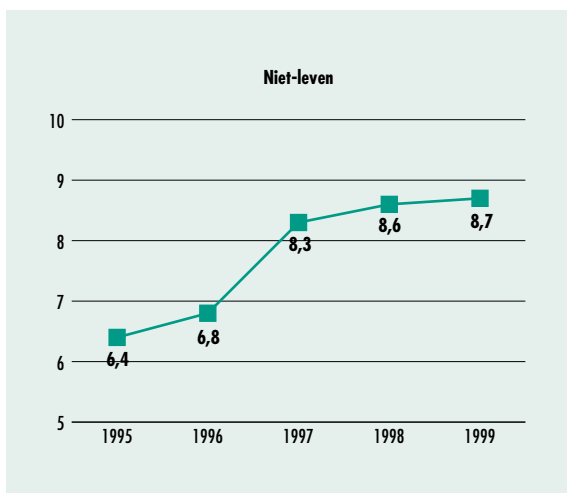

3.4 GEMIDDELDE AAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN TOEGEKENDE RENDEMENTEN

De beleggingsopbrengsten van 270 miljard worden als volgt verdeeld over de drie bestanddelen van de resultatenrekening:

- 78 miljard voor de technische rekening niet-leven, wat neerkomt op een rendement van de technische voorzieningen niet-leven van 8,7%, tegenover 8,6% in 1998;
- 168 miljard voor de technische rekening leven, wat neerkomt op een rendement van de technische voorzieningen leven van 7,9%, tegenover 10,4% in 1998;
- 24 miljard voor de niet-technische rekening, tegenover 75 miljard het jaar voordien.

Gemiddeld aan de technische voorzieningen toegerekend rendement (in %)

4. COMMISSIELONEN EN KOSTEN

4.1 BEHEERS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN

De jaarrekening voorziet in een dubbele uitsplitsing van de algemene kosten, die in 1999 113 miljard BEF bedroegen, tegenover 108 miljard in 1998. Deze stijging van 4,3% kan worden verklaard door de evolutie van de personeelskosten, die met 4,8% stijgen, en andere kos-

ten, vooral voor informatica en infrastructuur, die met 3,7% stijgen. Daarmee komt een einde aan de trend van de voorgaande jaren, waarin de andere kosten meer stegen dan de personeelskosten.

Uitsplitsing van de beheers- en administratiekosten in 1999 (in miljarden BEF)	Technische rekeningen		Niet technische rekeningen	Totaal
	Niet-leven	Leven		
Per bestemming				
Beheerskosten i.v.m. de acquisitie	24,6	12,9	–	37,5
Interne schadebeheerskosten	24	2,6	–	26,6
Administratiekosten	33,0	10,4	–	43,4
Beleggingsbeheerskosten	0,9	2,8	1,4	5,1
TOTAAL	82,5	28,7	1,4	112,6
Per aard				
Personeel	–	–	–	67,7
Andere bedrijfskosten	–	–	–	44,9
TOTAAL	–	–	–	112,6

4.2 COMMISSIELONEN

De commissielonen aan de tussenpersonen bedragen in totaal 71 miljard BEF, dit is 9,2% van het totale premieinkomen (767 miljard). Het absolute bedrag van de commissielonen, dat tot 1998 vrij stabiel is gebleven, stijgt

aanzienlijk in 1999 en beperkt daarmee de aanhoudende daling van het relatieve gewicht, uitgedrukt in premiepercentage, van de commissielonen.

Premies en commissielonen in 1999 (in miljarden BEF)				
	Verdiende premies	Commissielonen	Verhouding (in %)	
			1999	1998
BA-motorrijtuigen (*)	69,0	9,1	13,2	13,2
Allerlei risico's en transport (*)	162,7	27,0	16,6	16,4
AO Wet van 71 (*)	34,8	2,2	6,3	6,4
Leven Individueel tak 21/23 (*)	290,5	15,2	5,2	5,8
Leven Groep tak 21/23 (*)	112,0	1,4	1,3	1,1
Alle verrichtingen samen (**)	767,1	70,7	9,2	9,4

(*) Directe zaken in België.

(**) Directe zaken in België, plus de verrichtingen in het buitenland en aangenomen herverzekering.

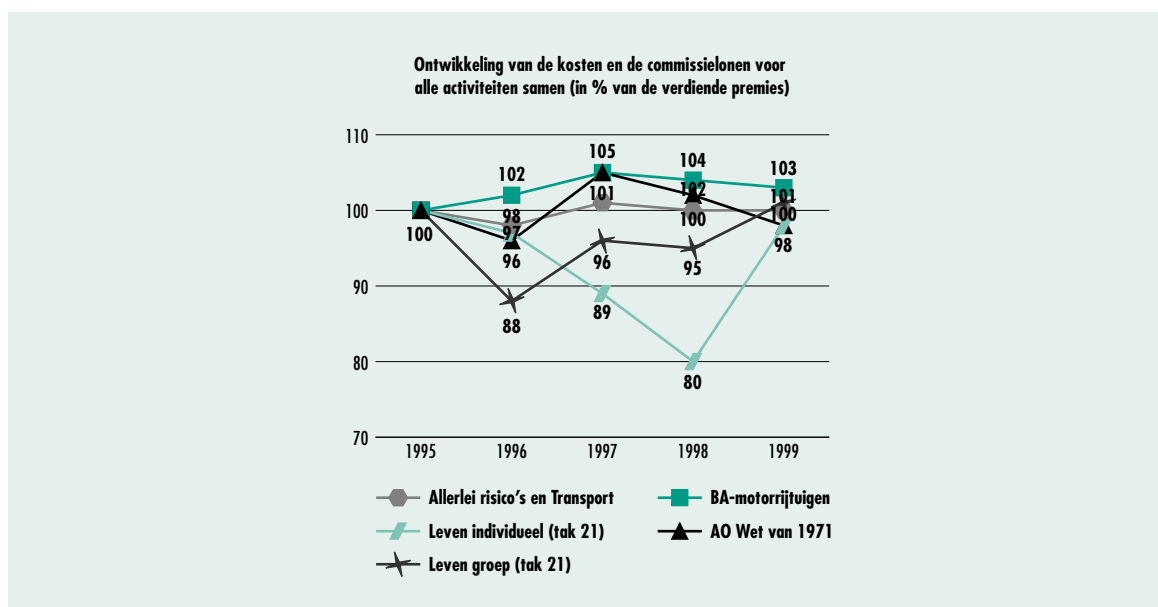
4.3 ALLE KOSTEN EN COMMISSIELONEN

De commissieloonpercentages voor alle premies samen zijn tussen 1995 en 1999 voortdurend gedaald. Hetzelfde geldt voor het relatieve gewicht van de algemene kosten. Binnen deze rubriek daalt het relatieve gewicht van de personeelskosten sneller dan dat van de andere bedrijfskosten, behalve in het boekjaar 1999. In totaal bedraagt de vermindering van alle distributie- en werkingskosten sinds 1995 6,1 procentpunt van de verdiende premies. Zoals uit onderstaande grafiek en tabel blijkt, vloeit die daling uitsluitend voort uit de toename van het relatieve gewicht van de tak-23-verrichtingen in het geheel van de verrichtingen en, voor de periode 1996-1998, uit het belangrijke aandeel van de koopsummen met gewaarborgde rentevoet, waarvoor de kos-

ten- en bemiddelingspercentages die van tak 23 benaderen. In deze tak stijgen de algemene kosten van 0,6% van de premies in 1998 tot 1,2% in 1999, terwijl de commissielonen toenemen van 1,4% van het premieinkomen in 1998 tot 3,6% in 1999. Dit is dus de enige tak waar de algemene kosten lager liggen dan de commissielonen.

Voor alle activiteitengroepen is het algemene peil van de kosten en de commissielonen, zonder rekening te houden met de statistische foutenmarge, hetzelfde als in 1995. Alleen de forse groei van tak 23 verklaart dat het relatieve gewicht van de kosten daalt.

Ontwikkeling van de kosten en de commissielonen voor alle activiteiten samen (in % van de verdiende premies)					
	1995	1996	1997	1998	1999
Commissielonen	11,2	10,7	10,3	9,4	9,2
Personeelskosten	11,5	10,9	10,4	9,5	8,8
Andere bedrijfskosten	7,3	7,1	7,1	6,4	5,9
Commissielonen en algemene kosten	30,0	28,8	27,8	25,2	23,9

Opmerking: in tegenstelling tot voorgaande boekjaren worden voor de tak Leven Individueel alleen de tak-21-verrichtingen in aanmerking genomen in deze grafiek.

5. RENDABILITEIT

Het bestudeerde gebied valt samen met dat inzake de balansanalyse en heeft dan ook betrekking op het totaal van de verrichtingen. De aangenomen herverzekeringsverrichtingen kunnen aanleiding geven tot dubbelstellingen (cessie en retrocessie). Bovendien zijn de incasso's van de „professionele herverzekeraars” (die uitsluitend herverzekering aannemen) niet inbegrepen.

De resultatenrekening bevat drie bestanddelen: de technische rekeningen niet-leven en leven en de niet-tech-

nische rekening. De technische rekeningen omvatten alle technische *en financiële* elementen die rechtstreeks aan de verzekeringsactiviteiten gekoppeld zijn. De niet-technische rekening omvat alle andere elementen, zoals de financiële opbrengsten uit het eigen vermogen, de belastingen op het resultaat of uitzonderlijke elementen die niet rechtstreeks aan de verzekeringsverrichtingen toe te schrijven zijn.

5.1 SYNTHESE VAN DE RESULTATENREKENINGEN

Technische rekening niet-leven

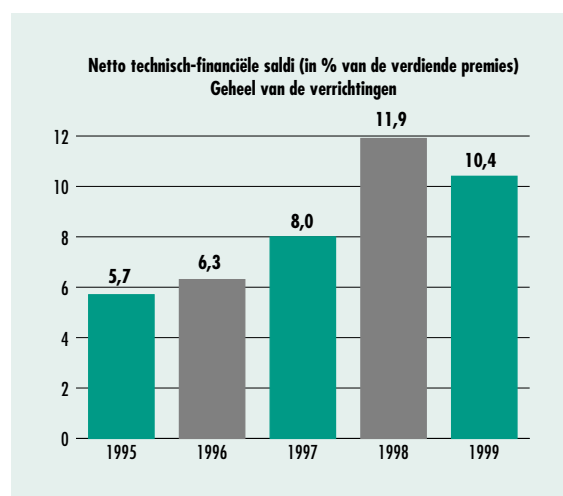
De *technische rekening niet-leven* omvat de rechtstreekse zaken in België (BOAR, alle AO-activiteiten), de rechtstreekse zaken in het buitenland en de aangenomen herverzekering. Dit komt neer op een premie-inkomen van 361 miljard BEF. Het technisch-financieel saldo bedraagt 34 miljard BEF, dit is 9,3% van de verdiende brutopremies.

Technische rekening leven

De *technische rekening leven* omvat mutatis mutandis dezelfde gegevens voor de levensverzekeringsverrichtingen. Voor een premie-inkomen van 405 miljard BEF bedraagt het technisch-financieel saldo 46 miljard BEF, dit is 11,4% van de verdiende brutopremies.

Netto technisch-financiële saldi: *technische saldi die voortvloeien uit de verzekeringsactiviteit (leven en niet-leven), verhoogd met de aan de technische rekeningen toegerekende financiële elementen. Er wordt geen rekening gehouden met de andere financiële inkomsten die niet aan de verzekeringsactiviteit toe te schrijven zijn.*

(In % van de verdiende premies)	1995	1996	1997	1998	1999
Niet-leven	4,4	4,8	5,8	10,5	9,3
Leven	8,1	8,9	11,2	13,1	11,4

De technisch-financiële rendabiliteitsratio's alsook de ratio's op basis van de niet-technische rekening worden, tenzij anders vermeld, uitgedrukt in procent van het totaal van de in niet-leven en leven verdiende premies. In 1999 waren ze goed voor een volume van 767 miljard BEF.

De ondernemingen hebben in 1999 een netto technisch-financieel saldo voortgebracht van 10,4% van de premies, goed voor ongeveer 80 miljard BEF. In 1998 ging het om een gelijkaardig bedrag, dat toen 11,9% van het premietotaal uitmaakte. Deze lagere rendabiliteitsratio (tegenhanger van de *combined ratio*) kan worden verklaard door een daling van de financiële rendementen, enerzijds, en de sterke groei van de tak-23-verrichtingen, waarvan de technische lasten gelijklopen met de opbrengsten uit de beleggingen, anderzijds.

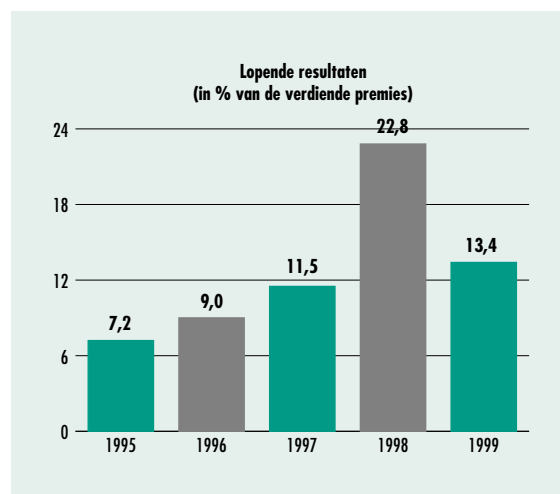
Lopend resultaat: Netto technisch-financiële saldi, verhoogd met het saldo van de financiële opbrengsten van de niet-technische rekening en het saldo van de andere terugkerende opbrengsten en kosten die niet aan de verzekeringsactiviteit verbonden zijn.

Niet-technische rekening

De *niet-technische rekening* omvat alle andere elementen van de resultatenrekening die niet rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de verzekeringsverrichtingen.

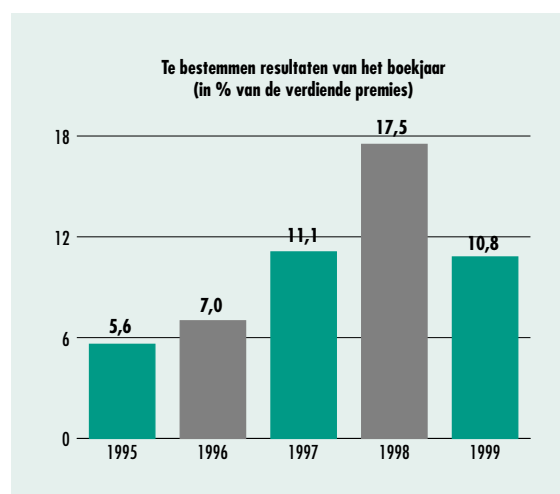
Het lopend resultaat bedraagt 103 miljard BEF in 1999, tegenover 153 miljard in 1998. Dat 1999 het in vergelijking met 1998 minder goed doet, bevestigt het uitzonderlijke karakter van het resultaat van dat boekjaar, dat gekenmerkt werd door grote meerwaarden uit realisaties van activa, vooral uit participaties, in het kader van OBA – en OBO-transacties.

Indien we de meerwaarden buiten beschouwing laten, duikt het tekort voor het lopende resultaat van 2 miljard BEF in 1998 naar 15 miljard in 1999. Die ontwikkeling toont aan dat de eindresultaten steeds meer afhankelijk worden van het gedrag van de beursmarkten. De povere prestaties van de beurzen in 2000 mogen dan ook zorgen baren.

Het te bestemmen resultaat bedraagt 82 miljard BEF in 1999, tegenover 118 miljard in 1998.

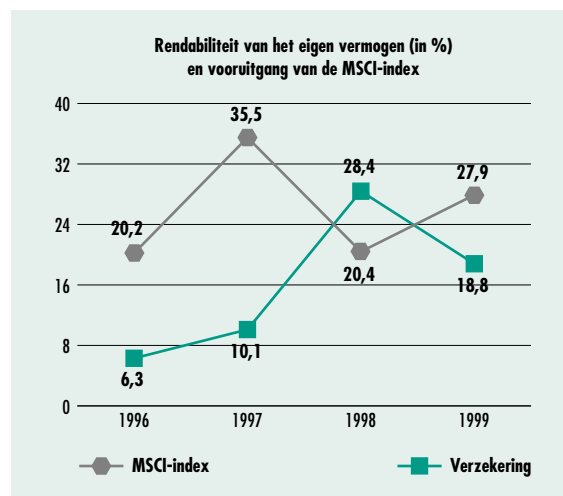
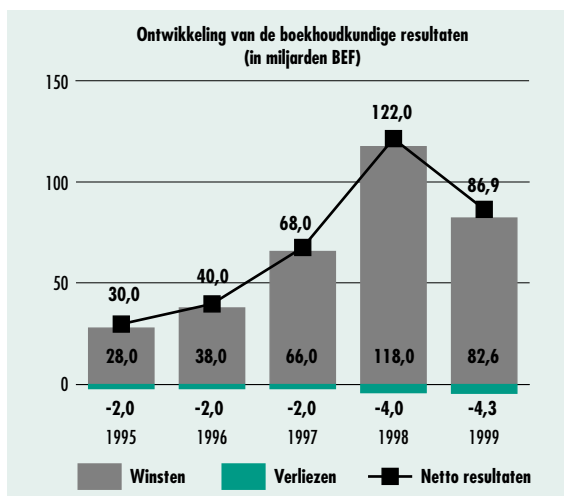
Te bestemmen resultaat van het boekjaar: lopend resultaat, verhoogd met het saldo van de niet-terugkerende opbrengsten en kosten (uitzonderlijke opbrengsten en kosten, netto belastingen en netto overdrachten van/naar de belastingvrije reserves).

5.2 ONTWIKKELING VAN DE RENDABILITEIT VAN HET EIGEN VERMOGEN

De bedragen die gestort werden als vergoeding van het kapitaal, bedroegen begin 2000 (voor het boekjaar 1999) 60 miljard BEF, wat voor de aandeelhouders neerkomt op een gemiddelde rendabiliteit van 18,8% van het eigen vermogen, tegenover 28,4% een jaar eerder. De *return on equity* die de aandeelhouders van de *Belgische* verzekeringsondernemingen hebben verkregen, blijft onder de gemiddelde jaarlijkse stijging van de aandelen

op de grootste Europese beursmarkten, gemeten volgens de MSCI-index (*), behalve in 1998 als gevolg van de herschikkingen in het Belgische financiële landschap. Deze rendabiliteitsratio uit het eigen vermogen voor de sector moet omzichtig worden geïnterpreteerd; omdat het eigen vermogen gewaardeerd wordt tegen de boekhoudwaarde, zonder latente meerwaarden, gaat het om een maximum.

(*) MSCI EURO Price Index: synthese van de waarde van de 110 grootste beursgenoteerde ondernemingen van de EMU, die ongeveer 90% van de beurskapitalisatie in de eurozone vertegenwoordigen.

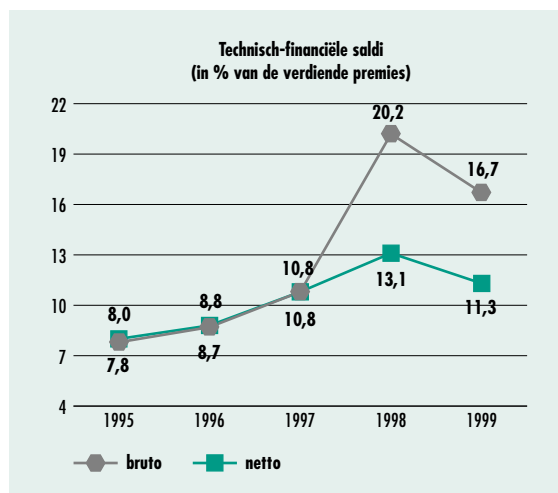
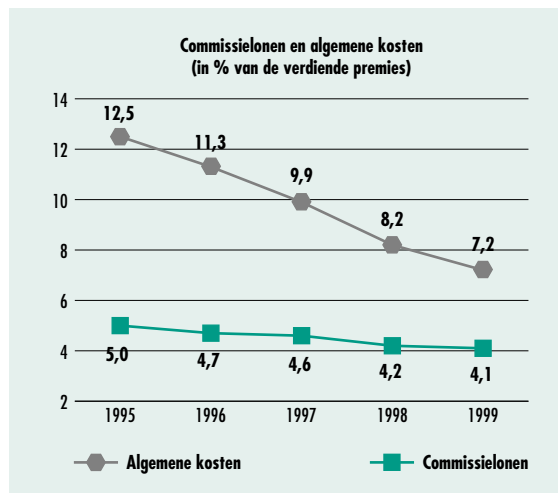
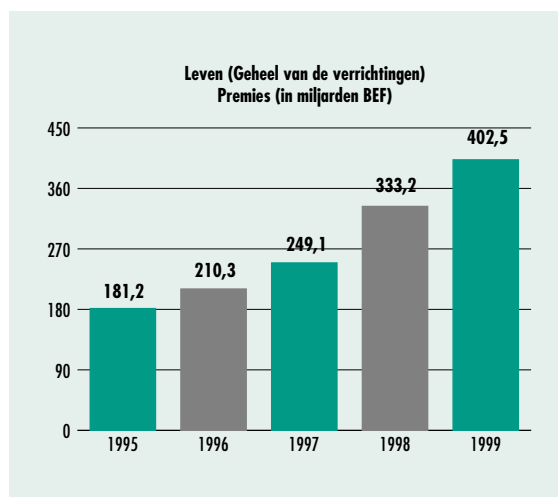
6. VOORNAAMSTE TECHNISCH-FINANCIËLE RESULTATEN

In de **individuele levensverzekeringen** blijven de technische voorzieningen groeien ondanks de daling van het premie-inkomen. Die afwijkende ontwikkeling verklaart dat de bruto technisch-financiële saldi gunstig evolueren wanneer ze in premieprocent worden uitgedrukt, maar ongunstig wanneer ze in procent van de wiskundige voorzieningen luiden.

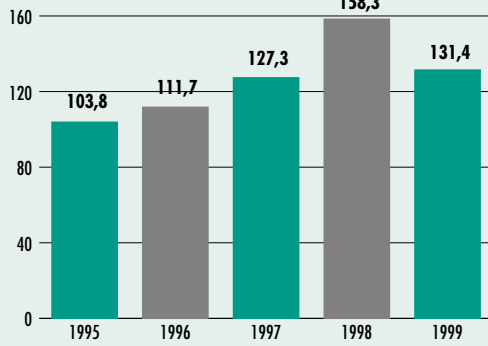
In de **groepsverzekeringen** volgt de groei van de technische voorzieningen die van de incasso's, die tijdens de waarnemingsperiode met 45% gestegen zijn. De duidelijke verbetering van de technisch-financiële resultaten, die zich vooral in 1988 voordeed, vloeit zowel voort uit de daling van de schadelast en van andere technische lasten, als uit de hogere rendementen van de beleggingen.

De spectaculaire stijging van de financiële opbrengsten in de **arbeidsongevallenverzekering**, met 8,5 punt, en de daling van de prijs van de afgestane herverzekering, met 3,2 punt, liggen ten grondslag aan de verbetering van het netto technisch-financieel saldo. De verbetering met bijna 9 procentpunt van het technische resultaat is niet het gevolg van de verbeterde schadelast stricto sensu, maar van de daling van de andere technische lasten. In 1998 steeg de post „voorzieningen voor egalisatie” immers met 2,2 miljard BEF, daarmee anticiperend op de verwachte daling van de financiële opbrengsten uit vastrentende effecten. De ratio's voor commissielonen en algemene kosten dalen slechts licht. De daling van de financiële opbrengsten doet de verbetering op het technische vlak teniet. De netto last van de afgestane herverzekering stijgt over de hele waarnemingsperiode licht maar aanhoudend.

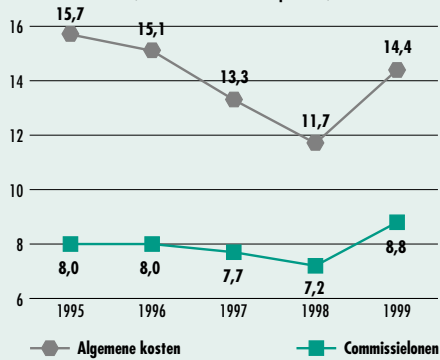
De verslechtering van het technische resultaat in de **BOAR-verzekeringen**, met 5,2 procentpunt tussen 1995 en 1999, valt hoofdzakelijk te verklaren door het zwaardere relatieve gewicht van de schadelast. De commissielonen blijven relatief gezien stabiel, terwijl de algemene kosten lichtjes toenemen. Het blijkt dus dat het premie-inkomen in de meeste takken onvoldoende is, wat met name weergegeven wordt door de stijging van de ratio „technische voorzieningen/premies”. Nader onderzoek van de resultaten van elke tak bevestigt hoe omvangrijk de technische tekorten zijn, in de eerste plaats in de BA-motorrijtuigen.

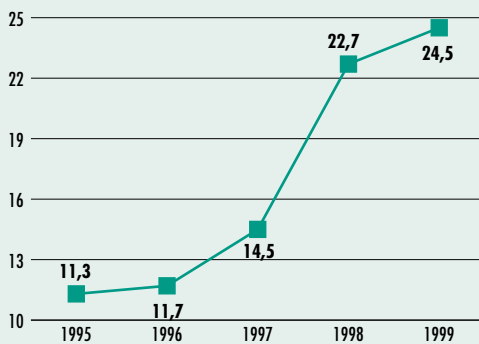
Leven individueel niet gekoppeld aan fondsen
Premies (in miljarden BEF)

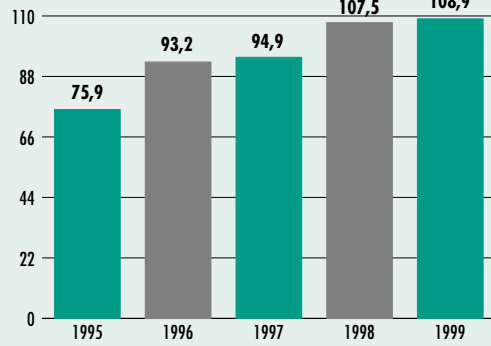
Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

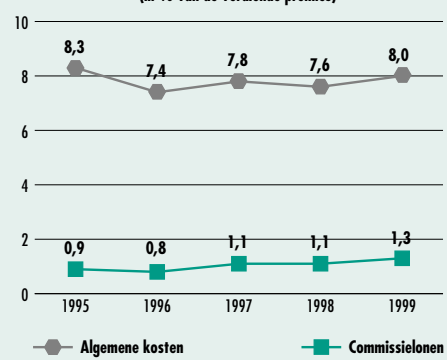
Bruto technisch-financiële saldi
(in % van de verdiende premies)

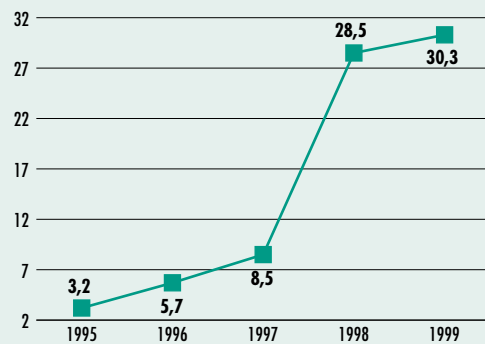
Leven groep niet gekoppeld aan fondsen
Premies (in miljarden BEF)

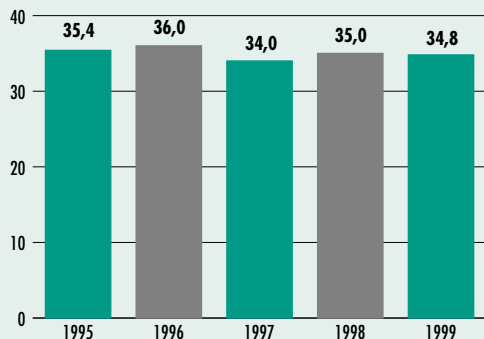
Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

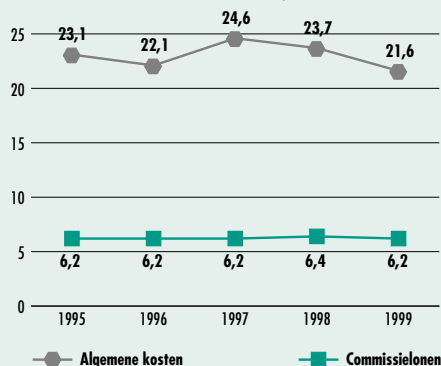
Bruto technisch-financiële saldi
(in % van de verdiende premies)

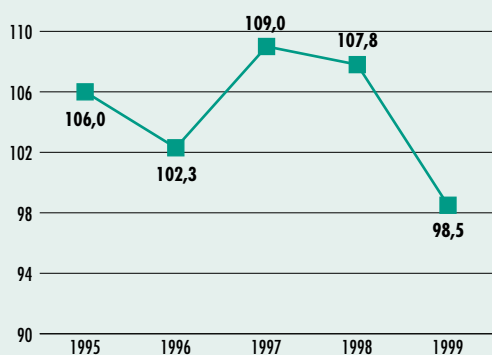
AO Wet van 1971
Verdiende premies (in miljarden BEF)

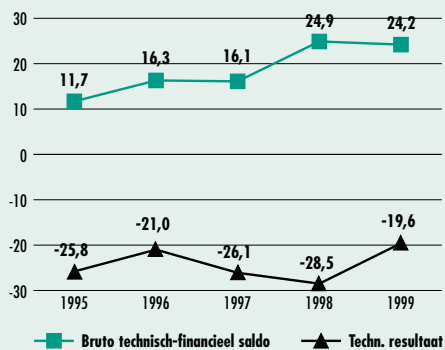
Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

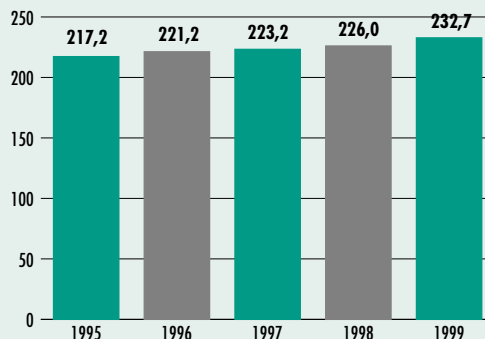
Schadegevallen en technische lasten
(in % van de verdiende premies)

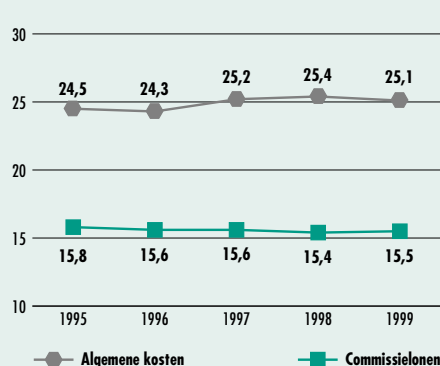
Voornaamste saldi
(in % van de verdiende premies)

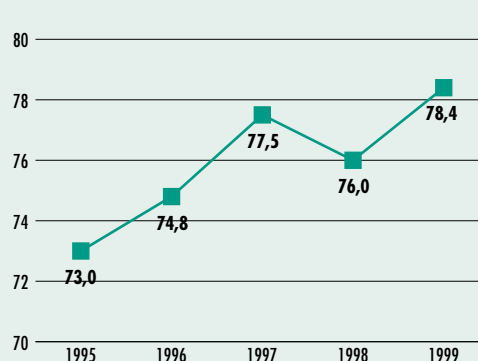
BOAR
Verdiende premies (in miljarden BEF)

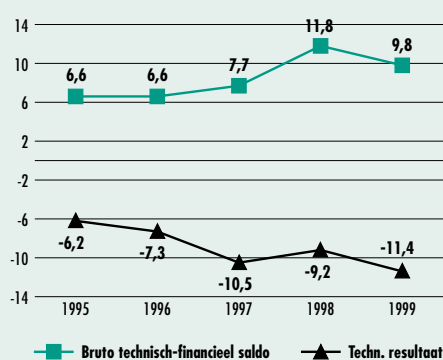
Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

Schadegevallen en technische lasten
(in % van de verdiende premies)

Voornaamste saldi
(in % van de verdiende premies)

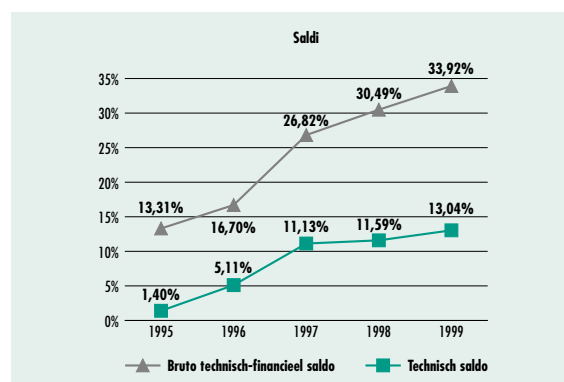
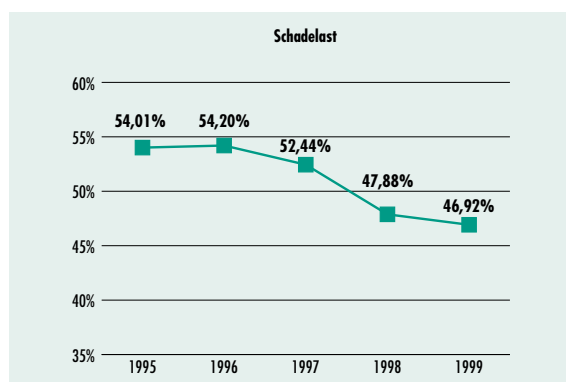
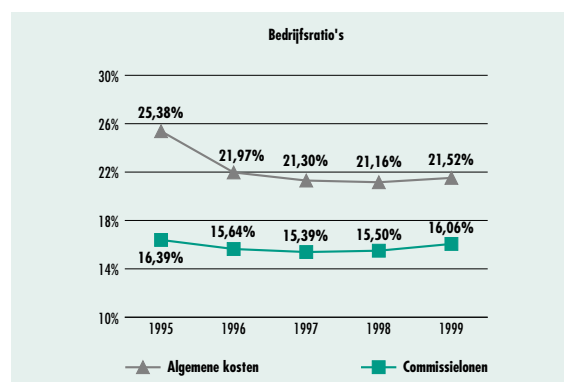
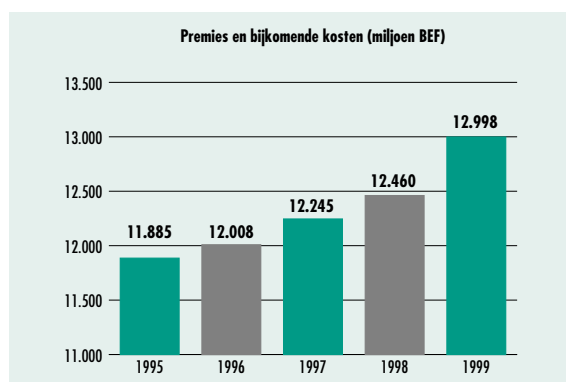
7. ANALYSE VAN DE VOORNAAMSTE BOAR-TAKKEN

Dit hoofdstuk analyseert de „gezondheidstoestand” van de belangrijkste BOAR-takken op basis van een verrekking van de gegevens van de Controledienst voor de Verzekeringen en van de enquêtes die de BVVO bij de ondernemingen heeft gehouden. Het beperkt zich enerzijds tot de takken die meer dan één procent van de markt uitmaken en anderzijds tot de activiteiten waarvoor de representativiteit van de BVVO-enquêtes minstens 95% bedraagt. Bij wijze van extra veiligheid heeft

de BVVO nagegaan of de ontbrekende marge de waargenomen tendensen niet in grote mate beïnvloedt. De BVVO stelt aan de geïnteresseerden de gegevens ter beschikking die betrekking hebben op de takken en producten die wegens plaatsgebrek niet in deze publicatie konden worden opgenomen.

Bedrijfsratio's, schadelast en saldo's worden in procent van de verdiende premies uitgedrukt.

ONGEVALLEN: POSITIEVE RESULTATEN HOUDEN AAN

De ratio's met betrekking tot 1999 zijn gebaseerd op een steekproef van 99,6% van de premies.

In 1999 neemt het incasso toe met 4,32%. De categorieën Algemene individuele en Collectieve ongevallenverzekeringen, samen goed voor nagenoeg drie vierden van de branche, leveren de grootste bijdrage tot deze omzetsijging.

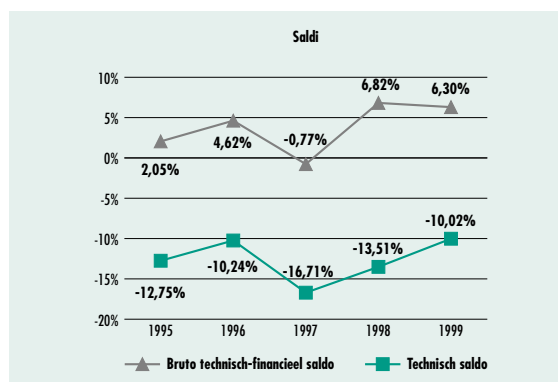
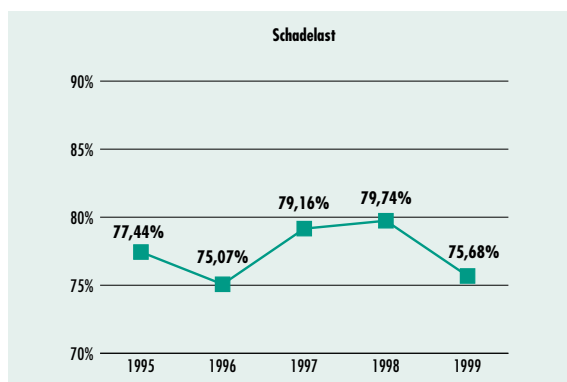
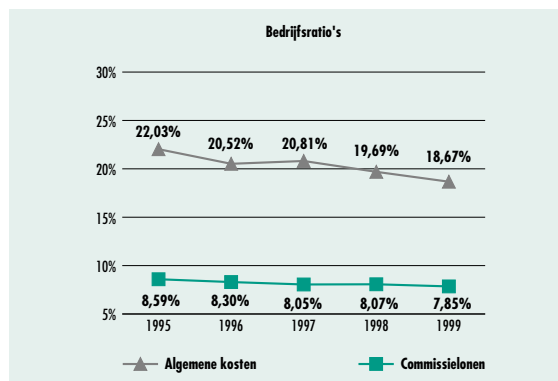
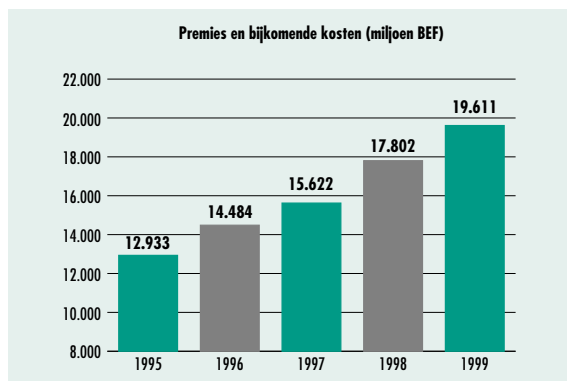
De algemene kosten en commissielonen blijven de laatste jaren vrij stabiel, op respectievelijk iets meer dan 20% en iets meer dan 15% van de premies.

De schadelast (zonder interne kosten) zakt lichtjes tot 46,92% in 1999.

Het technische saldo (bruto saldo voor beleggingsopbrengsten) stijgt in 1999 verder tot 13,04% van de verdiende premies.

De aanhoudend hoge beleggingsopbrengsten leiden tot een verdere verbetering van het bruto technisch-financieel saldo in 1999, globaal, en, zoals blijkt uit onderstaande tabel, per categorie in de ongevallenverzekeringen.

ZIEKTE: STERKST GROEIENDE TAK BINNEN NIET-LEVEN

De ratio's met betrekking tot 1999 zijn gebaseerd op een steekproef van 99,9% van de premies.

Binnen niet-leven is de tak Ziekte, met een incasso-toename van maar liefst 10,16% in 1999 tot ruwweg 20 miljard BEF, de sterkst groeiende tak. De hospitalisatieverzekering geniet steeds meer bijval omwille van de verhoging van de eigen bijdragen en de geleidelijke afbouw van de tussenkomsten via de sociale zekerheid.

Vandaag dekken de verzekeraars steeds vaker de kosten die slechts in geringe mate of helemaal niet worden terugbetaald door de wettelijke verzekering (Riziv), zoals de kosten voor alternatieve geneeskunde, ambulante geneeskunde en tandverzorging.

Volgens schattingen heeft momenteel ongeveer de helft van de Belgen een hospitalisatieverzekering, eventueel als onderdeel van het loonbeleid van hun werkgever. Daarnaast sluiten steeds meer lokale overheden en over-

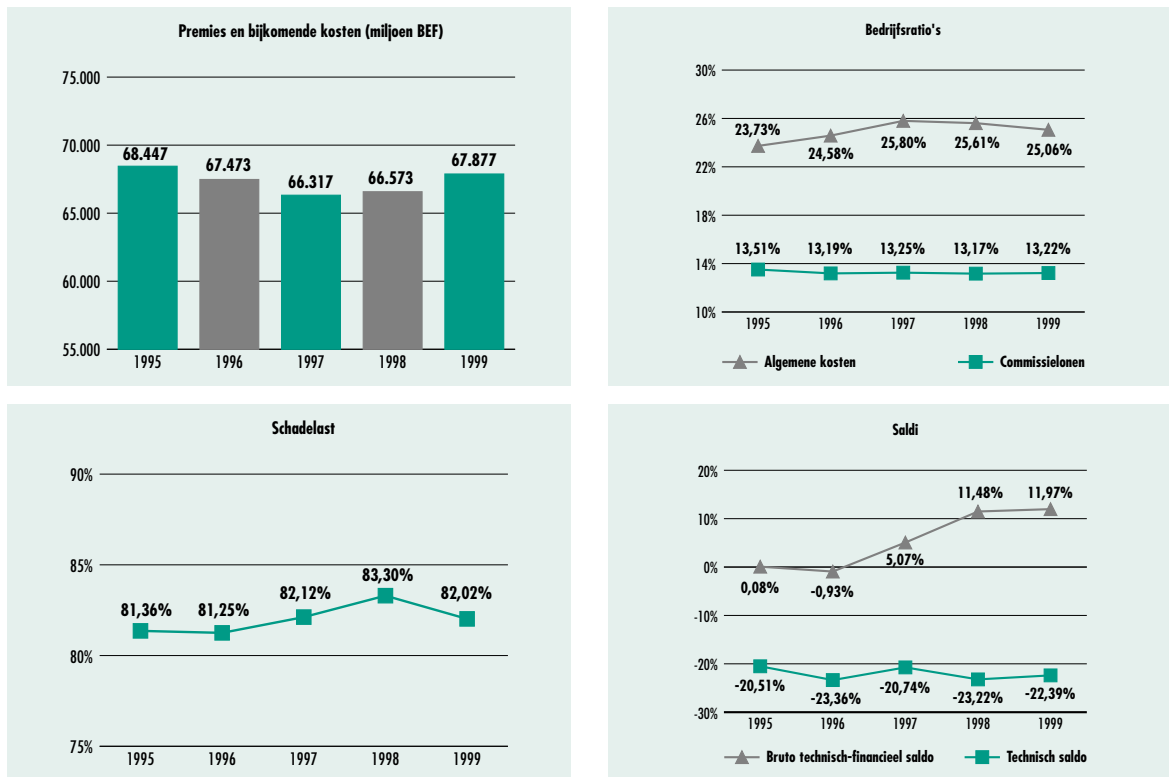
heidsbedrijven aanvullende hospitalisatieverzekeringen voor hun personeel.

De algemene kosten zetten in 1999 hun dalende tendens voort. De commissielonen blijven daarentegen vrij stabiel rond 8%.

De schadelast (zonder interne kosten en voorzieningen voor vergrijzing) neemt opnieuw af tot op het niveau van 1996 en bedraagt 75,68% van de premies.

Deze factoren, in combinatie met de toenemende vergrijzingsreserves, leiden tot een verbetering van het technische saldo. Door de licht afnemende beleggingsopbrengsten situeert het bruto technisch-financieel saldo zich in 1999 op een met 1998 vergelijkbaar niveau, namelijk 6,30% van de premies.

BA-MOTORRIJTUIGEN: NEGATIEVE RESULTATEN VOOR HET VERVOER VAN ZAKEN

De ratio's met betrekking tot 1999 zijn gebaseerd op een steekproef van 99,9% van de premies.

In 1999 groeit de tak BA-motorrijtuigen met 1,96%, wat door toedoen van de vinnige concurrentie opnieuw leidt tot een daling van de gemiddelde premie.

De algemene kosten en de commissielonen behouden in 1999 ongeveer het niveau van 1998 op ongeveer 25% en 13% van de premies, terwijl de schadelast (zonder interne kosten) lichtjes afneemt tot 82,02% van de premies. Toch zijn er aanwijzingen dat de frequentie van de schadegevallen toeneemt.

Het technisch saldo bedraagt – 22,39% van de premies in 1999. Dankzij hoge, maar uitzonderlijke beleggingsopbrengsten is het bruto technisch-financieel saldo posi-

tief en gelijk aan 11,97% van de omzet. Met name de categorie Toerisme en zaken, goed voor bijna 80% van het incasso van de tak BA-motorrijtuigen, gaat er in 1999 uit boekhoudkundig oogpunt op vooruit.

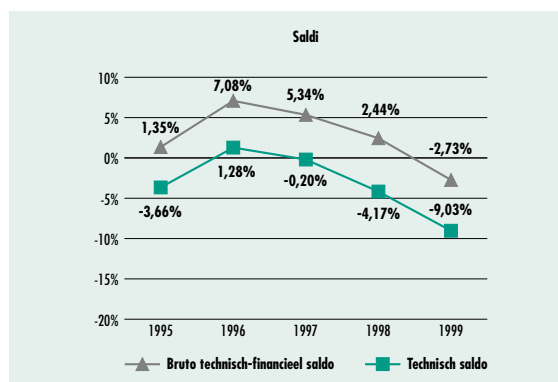
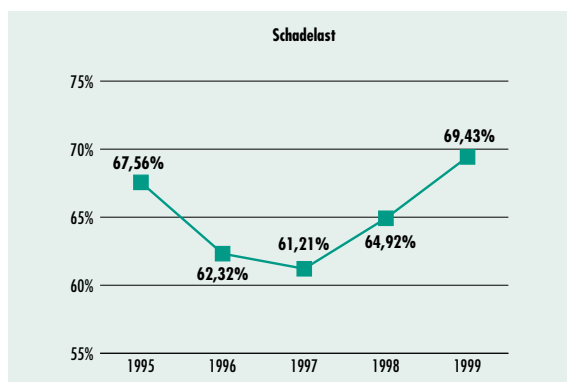
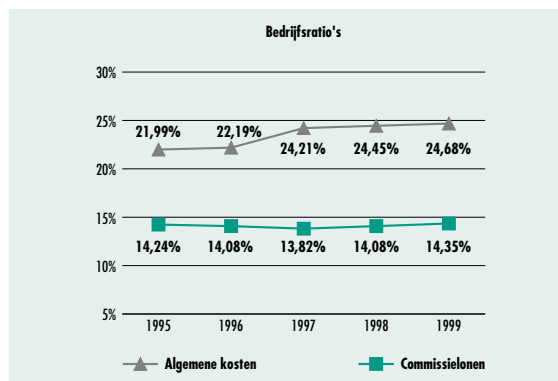
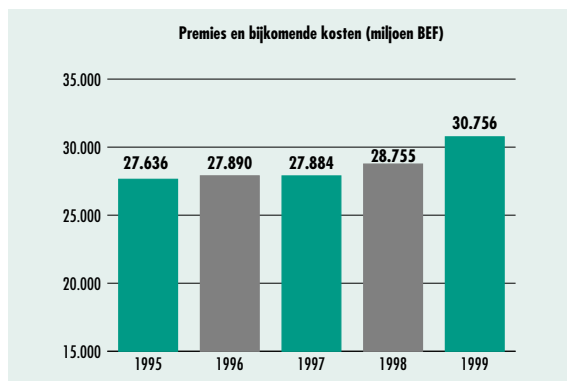
De bruto technisch-financiële saldi voor de categorieën Vervoer van zaken, die samen het merendeel van de overige 20% van het incasso innemen, blijven echter niet langer positief.

De globale groei van de autoverzekeringen, met iets minder dan 3%, belet niet dat deze tak in 1999 terugvalt op iets minder dan 10% van het incasso van de verzekeringssector.

Categorie	Bruto technisch-financieel saldo volgens verdiende premies	
	1998	1999
Toerisme en zaken	13,26%	15,83%
Tweewielers	18,12%	20,83%
Vervoer zaken MTM ≤ 3,5 T	3,36%	– 5,16%
Vervoer zaken MTM > 3,5 T	2,95%	– 9,22%

VOERTUIGCASCO: ONMOGELIJK NOG NAAST TEKORT TE KIJKEN

De ratio's met betrekking tot 1999 zijn gebaseerd op een steekproef van 99,6% van de premies.

Het Belgische wagenpark kende in 1999 een vernieuwing doordat een groot aantal nieuwe wagens werden aangekocht. Het aantal inschrijvingen van nieuwe wagens is tussen 1998 en 1999 met 8,3% gestegen en bedraagt dat laatste jaar 489.621 eenheden. Het aantal inschrijvingen van nieuwe motoren is met 30,2% gestegen en dat van bestelwagens en vrachtwagens met 16,7%.

De vernieuwing weerspiegelt zich duidelijk in een forse incassostijging van 6,96% voor de tak Voertuigcasco.

De algemene kosten en de commissielonen blijven in de buurt van respectievelijk 25% en 15% van de premies.

De verdere stijging van de schadelast (zonder interne kosten) tot 69,43% van de premies brengt het technisch saldo dieper in de rode cijfers.

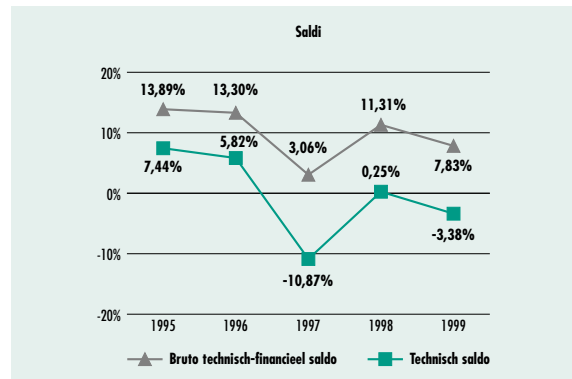
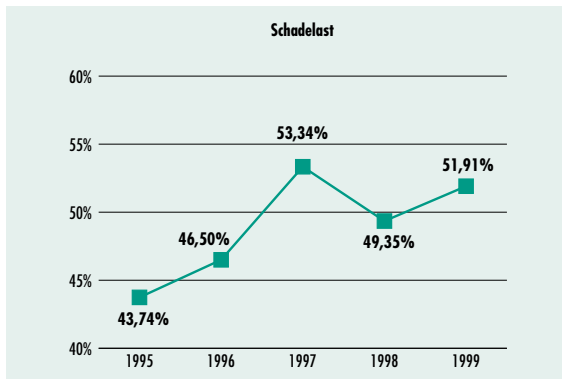
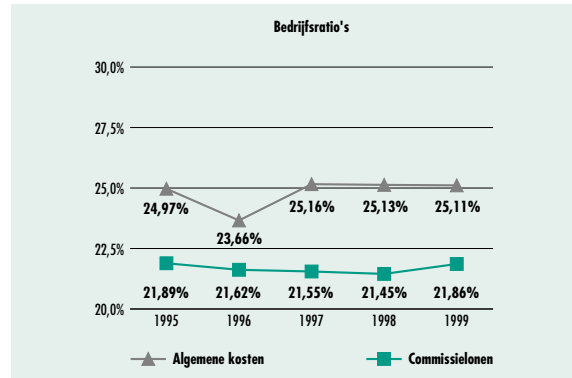
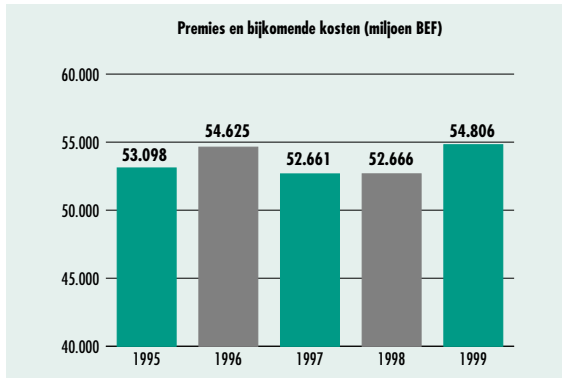
Voor het eerst in de afgelopen vijf jaar leidt dit tot een negatief bruto technisch-financieel saldo, op - 2,73% van de premies.

Zorgwekkend zijn vooral de toenemende verliezen in materiële schade voor de categorieën Toerisme en zaken en Licht transport (Vervoer van zaken MTM ≤ 3,5 T) en het aanhoudende verlies met betrekking tot diefstal voor deze laatste categorie.

Bruto technisch-financieel saldo volgens verdiende premies voor 1999

Categorie	Materiële schade	Diefstal	Andere
Toerisme en zaken	- 18,87%	24,84%	23,28%
Vervoer van zaken MTM ≤ 3,5 T	- 7,59%	- 14,35%	27,66%
Vervoer van zaken MTM > 3,5 T	12,28%	24,18%	30,00%

BRAND EN ANDERE SCHADE AAN GOEDEREN: NEGATIEVE RESULTATEN VOOR DE SPECIALE RISICO'S, UITGEZONDERD TECHNISCHE VERZEKERINGEN

De ratio's met betrekking tot 1999 zijn gebaseerd op een steekproef van 99,9% van de premies.

Na de terugval in 1997 en 1998 stijgt het incasso voor de tak Brand opnieuw. De categorie Woningen groeit met 3,85%, meer dus dan de 2,2% stijging van de ABEX-index in 1999, terwijl de speciale risico's, wellicht met de ruggeleuning van de algemene conjunctuur, een licht lagere hausse beleven.

De algemene kosten en de commissielonen situeren zich op hetzelfde niveau als de vorige jaren, maar de schadelast (zonder interne kosten en voorzieningen voor equalisatie) neemt opnieuw toe tot 51,91% van de premies, een trend waaraan de categorieën Woningen en Ondernemingen ontsnappen.

De stijgende schadelast, in combinatie met de toenemende equalisatiereserves, leidt tot een negatief technisch saldo. Ook

in deze branche leiden de beleggingsopbrengsten tot een positief bruto technisch-financieel saldo, op 7,83% van de premies.

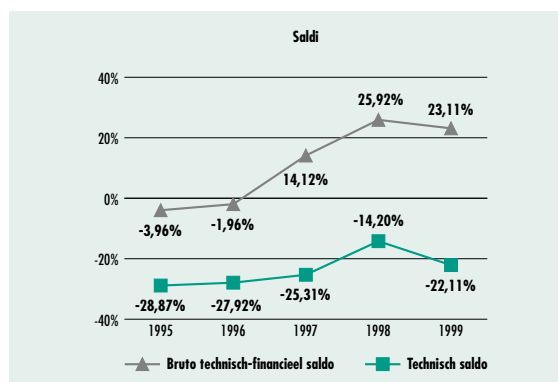
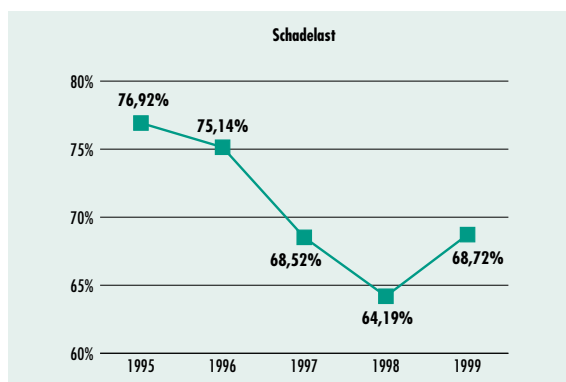
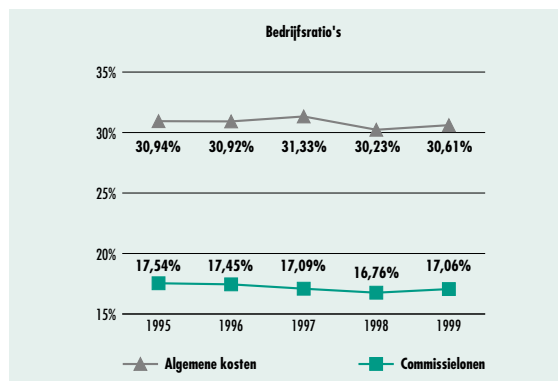
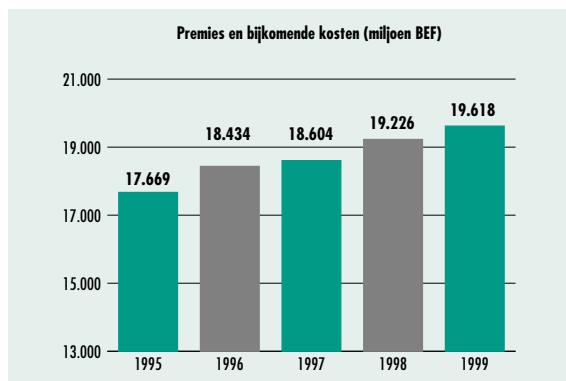
In onderstaande tabel wordt, voor 1998 en 1999, het bruto technisch-financieel saldo per categorie weergegeven.

Hieruit blijkt dat het bruto technisch-financieel saldo voor de categorie Alles, behalve technische verzekeringen opnieuw de rode cijfers induikt.

Uit een vergelijking, gemaakt door het Europese Comité voor het Verzekeringswezen, volgt dat de Belgische resultaten voor de categorie Alles, behalve technische verzekeringen in dezelfde lijn liggen als deze van de meeste Europese landen.

Categorie	Bruto technisch-financieel saldo volgens verdiende premies	
	1998	1999
Eenvoudige risico's		
Woningen	10,29%	11,27%
Landbouwriscio's	24,30%	12,04%
Ondernemingen	- 1,10%	0,92%
Andere	16,05%	2,77%
Speciale risico's		
Alles, behalve technische verzekeringen	15,89%	- 4,13%
Technische verzekeringen	28,89%	21,16%

ALGEMENE BA: POSITIEVE RESULTATEN HOUDEN AAN

De ratio's met betrekking tot 1999 zijn gebaseerd op een steekproef van 98,6% van de premies.

In 1999 stijgt het incasso van de algemene BA met 2,04% dus minder dan de 9% in 1998, ingevolge een daling van de gemiddelde premie. De belangrijkste stijgingen situeren zich in de categorieën BA-privé-leven, met 2,74%, en Andere BA, met 10,63%.

De algemene kosten en de commissielonen evolueren weinig, terwijl de schadelast (zonder interne kosten en voorzieningen voor egalisatie) stijgt tot 68,72% van de premies. Om deze reden en doordat de voorzieningen voor egalisatie in 1999 meer toenamen dan in 1998, daalt het technisch saldo tot - 22,11% van de premies.

In de algemene BA zijn een aantal verzekeringsproducten omvat met een lange afwikkelingsperiode van de schadelast. Uit deze verzekeringsproducten resulteren bijgevolg ook aanzienlijke beleggingsopbrengsten. Door rekening te houden met deze beleggingsopbrengsten verkrijgt men in 1999 een bruto technisch-financieel saldo van 23,11% van de verdiende premies.

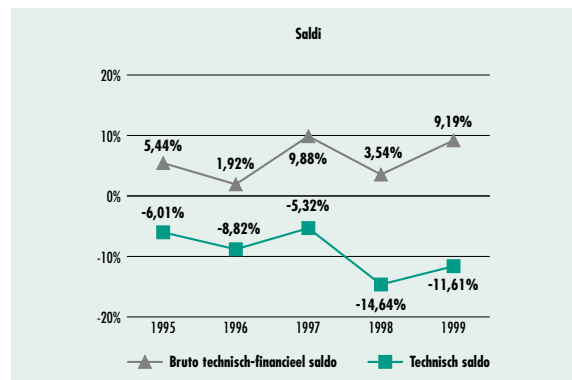
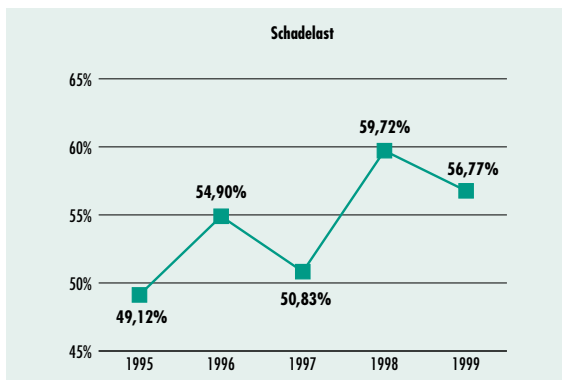
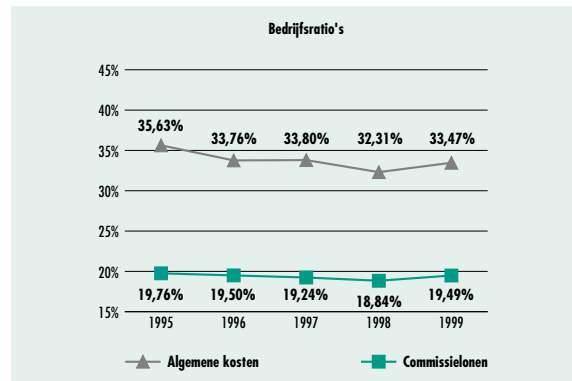
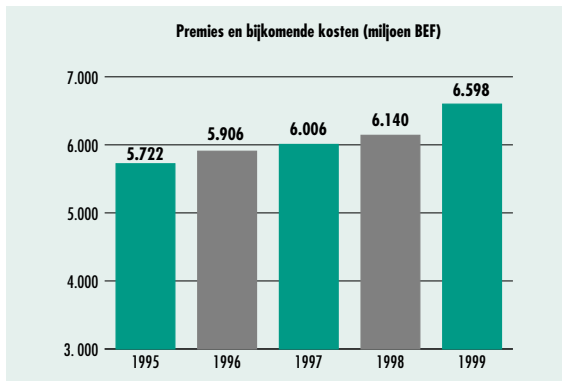
Het bruto technisch-financieel saldo is in 1999 voor elke categorie, omvat in de algemene BA, positief. Alleen voor de categorie BA-exploitatie en na levering is het resultaat in 1999 minder gunstig dan in 1998.

Categorie	Bruto technisch-financieel saldo volgens verdiende premies	
	1998	1999
BA-privé-leven	20,13%	25,09%
BA-exploitatie en na levering	22,57%	7,91%
BA-beroepsleven	40,44%	50,97%
Andere BA	25,67%	47,18%

RECHTSBIJSTAND: UITSCHUIVER IN SPECIFIEKE POLISSEN

Rechtsbijstand voertuigen

De ratio's met betrekking tot 1999 zijn gebaseerd op een steekproef van 99,9% van de premies.

In 1999 stijgt het incasso voor de categorie Rechtsbijstand voertuigen verder tot 6,6 miljard BEF. De andere producten, die op een minder verzadigde markt verkocht worden, blijven vrij constant groeien en overschrijden in 1999 de kaap van 2 miljard BEF.

De algemene kosten en de commissielonen blijven op hetzelfde peil in beide marktsegmenten.

De schadelast (zonder interne kosten) neemt in 1999, na de forse stijging in 1998, enigszins af tot 56,77% van de

premies in de tak Auto, maar schiet wat de andere producten betreft de hoogte in tot 105,72%.

Het eindresultaat ligt in auto op een redelijk niveau, maar bij de andere rechtsbijstandsproducten daalt het bruto technisch-financieel saldo, dat al jaren rond de -40% schommelt, scherp tot maar liefst -66% van de premies.